C/2025/492

29.1.2025.

P10_TA(2024)0025

Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonda darbu zaudējušiem darba ņēmējiem izmantošana — pieteikums EGF/2024/001 BE/*Match-Smatch*

Eiropas Parlamenta 2024. gada 22. oktobra rezolūcija par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes lēmumam par Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonda darbu zaudējušiem darba ņēmējiem izmantošanu (Beļģijas pieteikums EGF/2024/001 BE/*Match-Smatch*) (COM(2024)0275 – C10-0101/2024 – 2024/0226(BUD))

(C/2025/492)

Eiropas Parlaments,

— ņemot vērā Komisijas priekšlikumu Eiropas Parlamentam un Padomei (COM(2024)0275 – C10-0101/2024),

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/691 (2021. gada 28. aprīlis) par Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fondu darbu zaudējušiem darba ņēmējiem (EGF) un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 1309/2013 ([1]) ("EGF regula"),

— ņemot vērā Padomes 2020. gada 17. decembra Regulu (ES, *Euratom*) 2020/2093, ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam ([2]), kurā izdarīti grozījumi ar Regulu (ES, *Euratom*) 2024/765 ([3]), un jo īpaši tās 8. pantu,

— ņemot vērā 2020. gada 16. decembra Iestāžu nolīgumu starp Eiropas Parlamentu, Eiropas Savienības Padomi un Eiropas Komisiju par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību, kā arī par jauniem pašu resursiem, tostarp par ceļvedi jaunu pašu resursu ieviešanai ([4]), un jo īpaši tā 9. punktu,

— ņemot vērā Nodarbinātības un sociālo lietu komitejas vēstuli,

— ņemot vērā Budžeta komitejas ziņojumu (A10-0009/2024),

A. tā kā Savienība ir izveidojusi likumdošanas un budžeta instrumentus, lai sniegtu papildu atbalstu darba ņēmējiem, kurus nelabvēlīgi ietekmējušas lielas strukturālas pārmaiņas pasaules tirdzniecības modeļos vai globālā finanšu un ekonomikas krīze, un lai palīdzētu viņiem no jauna iekļauties darba tirgū; tā kā šī palīdzība izpaužas kā finansiāls atbalsts darba ņēmējiem un uzņēmumiem, kuros tie strādājuši;

B. tā kā Beļģija ir iesniegusi pieteikumu EGF/2024/001 BE/*Match-Smatch*, lai saņemtu finansiālu ieguldījumu no Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonda (EGF) saistībā ar to, ka Eno provincē (BE32), Ljēžas provincē (BE33) un Namīras provincē (BE35) *NACE* 2. redakcijas 47. nodaļā klasificētajā saimnieciskās darbības nozarē ("Mazumtirdzniecība, izņemot automobiļus un motociklus") ir zaudētas kopā 513 darbvietas ([5]) — pieteikuma atsauces periodā no 2023. gada 11. decembra līdz 2024. gada 11. aprīlim darbu zaudējuši 444 darba ņēmēji un pirms vai pēc atsauces perioda — 69 darba ņēmēji;

C. tā kā pieteikums attiecas uz 444 darbu zaudējušiem darba ņēmējiem, kuru darbība uzņēmumā *Match-Smatch* ir beigusies pieteikuma atsauces periodā;

D. tā kā pieteikums attiecas uz 69 darbu zaudējušiem darba ņēmējiem, kuru darbība beidzās pirms vai pēc četru mēnešu atsauces perioda, un var noteikt skaidru cēloņsakarību ar notikumu, kas izraisīja darbu zaudējušo darba ņēmēju darbības beigšanos atsauces periodā, kā noteikts EGF regulas 6. panta otrajā daļā;

([1]) OV L 153, 3.5.2021., 48. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/691/oj.
([2]) OV L 433 I, 22.12.2020., 11. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj.
([3]) Padomes Regula (ES, *Euratom*) 2024/765 (2024. gada 29. februāris), ar kuru groza Regulu (ES, *Euratom*) 2020/2093, ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam (OV L, 2024/765, 29.2.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/765/oj).
([4]) OV L 433 I, 22.12.2020., 28. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.
([5]) EGF regulas 3. panta nozīmē.

E. tā kā pieteikums ir balstīts uz intervences kritērijiem, kas uzskaitīti EGF regulas 4. panta 2. punkta a) apakšpunktā, kurā paredzēts nosacījums, ka četru mēnešu atsauces periodā darbība beigusies vismaz 200 darbu zaudējušiem darba ņēmējiem kādā dalībvalsts uzņēmumā, ieskaitot darbu zaudējušus darba ņēmējus attiecīgajos piegādes uzņēmumos un pakārtotās ražošanas uzņēmumos un/vai pašnodarbinātas personas, kuru darbība ir beigusies;

F. tā kā Beļģijas pārtikas mazumtirdzniecības nozarē 2023. gadā tika reģistrēts būtisks pārdoto apjomu samazinājums enerģētiskās un inflācijas krīzes dēļ un saistībā ar pārrobežu iepirkšanās un e-komercijas pieaugumu;

G. tā kā uzņēmums *Match-Smatch* vairākus gadus saskārās ar smagu ekonomisko situāciju un galu galā ziņoja par bruto darbības zaudējumiem 36,5 miljonu EUR apmērā 2022. gadā[2a] un, lai novērstu turpmāku zaudējumu uzkrāšanos, *Match-Smatch* 2023. gada septembrī pieņēma *Colruyt* grupas piedāvājumu iegādāties 57 no 84 veikaliem un pārņemt arī veikalu personālu (1 069 darbiniekus); tā kā vēl astoņus veikalus pārņēma *Carrefour*, *Delhaize*, *Intermarché* un *Delfood*;

H. tā kā rezultātā 513 darba ņēmējiem piemēroja kolektīvās atlaišanas procedūru: 339 darbiniekiem no 19 veikaliem, kuriem nebija iespējams atrast pircēju, kā arī uzņēmuma *Match-Smatch* galvenajā mītnē nodarbinātajiem 174 darbiniekiem;

I. tā kā ir ievērotas valsts un ES tiesību aktos paredzētās prasības attiecībā uz kolektīvo atlaišanu;

J. tā kā Covid-19 pandēmijas izraisītā ekonomikas krīze ir paātrinājusi pieprasījumu pēc kvalificētākiem darba ņēmējiem Beļģijas darba tirgū, tāpēc bijušajiem uzņēmuma *Match-Smatch* darbiniekiem ir grūtāk no jauna iekļauties nodarbinātībā;

K. tā kā EGF finansiālais ieguldījums galvenokārt būtu jānovirza aktīviem darba tirgus politikas pasākumiem un individualizētiem pakalpojumiem, kuru mērķis ir ātri no jauna integrēt atbalsta saņēmējus pienācīgā un ilgtspējīgā nodarbinātībā viņu sākotnējā darbības nozarē vai ārpus tās, vienlaikus sagatavojot tos zaļākai un digitālākai Eiropas ekonomikai;

L. tā kā daudzgadu finanšu shēmas (DFS) pārskatīšanas rezultātā EGF maksimālā gada summa ir samazināta no 186 miljoniem EUR līdz 30 miljoniem EUR (2018. gada cenās), kā noteikts 8. pantā Padomes Regulā (ES, *Euratom*) 2020/2093, kas grozīta ar Regulu (ES, *Euratom*) 2024/765; tā kā Komisijai būtu cieši jāuzrauga EGF īstenošana un visām iestādēm būtu jāveic visi nepieciešamie pasākumi, lai nodrošinātu, ka, neraugoties uz šiem samazinājumiem, no darba atlaistie darba ņēmēji var paļauties uz Savienības solidaritāti EGF atbalsta veidā,

1. piekrīt Komisijai, ka EGF regulas 4. panta 2. punkta a) apakšpunktā paredzētie nosacījumi ir ievēroti un ka Beļģija saskaņā ar minēto regulu ir tiesīga saņemt finansiālu ieguldījumu 2 661 564 EUR apmērā, kas ir 85 % no kopējām izmaksām, proti, 3 131 252 EUR, kuras aptver izdevumus par individualizētajiem pakalpojumiem 3 009 752 EUR apmērā un izdevumus par sagatavošanās, pārvaldības, informācijas un reklāmas, kontroles un ziņošanas darbībām 121 500 EUR apmērā;

2. pieņem zināšanai, ka Beļģijas iestādes pieteikumu iesniedza 2024. gada 3. jūnijā un ka pēc tam, kad Beļģija bija sniegusi papildu informāciju, Komisija pieteikuma novērtēšanu pabeidza 2024. gada 16. septembrī, tajā pašā dienā to darot zināmu Parlamentam;

3. norāda, ka pieteikums attiecas uz 513 darbu zaudējušiem darba ņēmējiem, kuru darbība uzņēmumā *Match-Smatch* ir beigusies; turklāt norāda, ka atbalsts un gaidāmā dalība pasākumos ir paredzēta kopumā 365 darbu zaudējušiem darba ņēmējiem;

4. norāda, ka Beļģija iesniedza pieteikumu EGF līdzfinansējuma saņemšanai, lai atbalstītu tikai Valonijā dzīvojošos bijušos uzņēmuma *Match-Smatch* darbiniekus, ņemot vērā situāciju reģionālajā darba tirgū (2023. gadā bezdarba līmenis bija 8,2 %), kā arī to, ka vairāk nekā 70 % atlaišanas gadījumu ir koncentrēti Valonijā;

5. norāda, ka puse no uzņēmuma *Match-Smatch* atlaistajiem darbiniekiem (46 %) ir piecdesmit gadus veci vai vecāki, proti, pieder pie vecuma grupas, kas saskaras ar lielākiem šķēršļiem nodarbinātības jomā, un ka valsts līmenī 2023. gada pēdējā ceturksnī nodarbinātības līmenis vecuma grupā no 20 līdz 54 gadiem (76,8 %) un nodarbinātības līmenis vecuma grupā virs 55 gadiem (58,5 %) atšķīrās par 18,3 procentpunktiem ([6]); uzsver, ka darba ņēmēju pārkvalifikācija un kvalifikācijas celšana atbilstoši darba tirgus prasībām pēc kvalificētām darbvietām būs liels izaicinājums, jo īpaši, ņemot vērā vienlaikus atlaisto cilvēku lielo skaitu;

6. atzinīgi vērtē to, ka saskaņoto individualizēto pakalpojumu kopumu Beļģija sagatavoja, apspriežoties ar paredzētajiem atbalsta saņēmējiem, viņu pārstāvjiem un sociālajiem partneriem, lai panāktu, ka skartās teritorijas un darba tirgus kopumā turpmāk ir ilgtspējīgāki un noturīgāki;

([6]) *Statbel. Emploi et chômage (2024. gada 13. jūnijā). Chiffres.*

7. atgādina, ka individualizētie pakalpojumi, kas sniedzami darba ņēmējiem un pašnodarbinātām personām, ietver šādas darbības: informācijas pakalpojumi, profesionālā orientācija un pārcelšanas palīdzība, apmācība, pārkvalifikācija un arodmācības, atbalsts uzņēmējdarbības sākšanai un ieguldījums uzņēmējdarbības izveidei, kā arī stimuli un pabalsti;

8. atgādina, ka Beļģijas iestādēm ir jānodrošina, ka dzimumu līdztiesība un dzimumperspektīvas integrācija ir neatņemama EGF īstenošanas daļa, kas jāveicina visā īstenošanas laikposmā;

9. atgādina, ka Beļģijas iestādēm ir jāatzīst Savienības finansējuma izcelsme, jānodrošina tā pamanāmība un jāuzsver intervences pasākuma pievienotā vērtība, ko nodrošina Savienība, un tas jādara, sniedzot konsekventu, lietderīgu un mērķtiecīgu informāciju dažādām auditorijām, cita starpā mērķtiecīgu informāciju atbalsta saņēmējiem, vietējām un reģionālajām pašvaldībām, sociālajiem partneriem, plašsaziņas līdzekļiem un sabiedrībai;

10. atzinīgi vērtē to, ka nolūkā sagatavot stabilu pielāgotu pasākumu kopumu, lai atbalstītu *Match-Smatch* darbinieku centienus atgriezties darbā, Valonijas Reģionālais valsts nodarbinātības un profesionālās apmācības dienests (*Le Forem*), arodbiedrības (*FGTB* un *CSC*) un citi partneri 2024. gadā vairākkārt tikās, lai labāk izprastu darba ņēmēju pārkvalificēšanas vajadzības, ka notika apspriešanās arī ar sociālajiem konsultantiem, kuri palīdzēja darba ņēmējiem pēc atlaišanas, un ka šo sanāksmju rezultātā tika izstrādāts saskaņots EGF pasākumu kopums, kas atbilst EGF regulas 7. panta 4. punktam;

11. atzinīgi vērtē to, ka Reģionālā valsts nodarbinātības un profesionālās izglītības dienesta (*Forem*) standarta apmācības piedāvājumā, ko līdzfinansēs Eiropas Sociālais fonds Plus (ESF+), ir iekļauts modulis par aprites ekonomiku un resursu efektīvu izmantošanu, kas tika izstrādāts bijušajiem *Swissport* darbiniekiem (EGF/2020/005 BE/*Swissport*); šajā saistībā atgādina par svarīgo lomu, kas Savienībai būtu jāpilda, lai nodrošinātu divējādās pārkārtošanās procesam nepieciešamo kvalifikāciju; stingri atbalsta to, ka DFS 2021.–2027. gada periodā EGF turpinās solidarizēties ar visām skartajām personām, un arī turpmāk pievērsīs uzmanību pārstrukturēšanās ietekmei uz darba ņēmējiem; saistībā ar turpmākajiem pieteikumiem prasa panākt maksimāli lielu politikas saskaņotību;

12. uzskata, ka Savienība ir sociāli atbildīga par to, lai šiem atlaistajiem darba ņēmējiem nodrošinātu kvalifikāciju, kas nepieciešama Savienības rūpniecības un ekonomikas digitālās un zaļās pārkārtošanās procesā, kurš ietekmēs arī darba tirgu; tāpēc prasa pievērst īpašu uzmanību kvalificētai un atbilstīgai izglītībai, cita starpā profesionālajai apmācībai;

13. pieņem zināšanai to, ka Beļģija sāka sniegt individualizētus pakalpojumus paredzētajiem atbalsta saņēmējiem 2024. gada 1. janvārī un ka tāpēc tiesības saņemt EGF finansiālu ieguldījumu par izdevumiem saistībā ar pasākumiem būs par laikposmu, kas sākas 2024. gada 1. janvārī un beidzas 24 mēnešus pēc finansēšanas lēmuma spēkā stāšanās dienas;

14. norāda, ka administratīvie izdevumi saistībā ar EGF īstenošanu Beļģijai sāka rasties 2023. gada 22. septembrī un tāpēc par izdevumiem saistībā ar sagatavošanās, pārvaldības, informācijas un reklāmas, kontroles un ziņošanas darbībām ir tiesības saņemt finansiālu ieguldījumu no EGF par laikposmu, kas sākas 2023. gada 22. septembrī un beidzas 31 mēnesi pēc finansēšanas lēmuma spēkā stāšanās dienas;

15. uzsver — Beļģijas iestādes ir apstiprinājušas, ka atbalsttiesīgās darbības netiek finansētas no citiem Savienības fondiem vai finanšu instrumentiem un ka attiecībā uz piekļuvi ierosinātajām darbībām un to īstenošanu tiks ievēroti vienlīdzīgas attieksmes un nediskriminācijas principi;

16. atkārtoti norāda — lai nodrošinātu, ka šis piešķīrums ir pilnībā papildinošs, EGF palīdzība nedrīkst aizstāt darbības, kas uzņēmumiem jāveic saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem vai koplīgumiem, nedz arī jebkādus pabalstus vai tiesības, kas pienākas darbu zaudējušiem darba ņēmējiem; atgādina, ka dalībvalstīm, kas piesakās EGF finansējuma saņemšanai, ir jānodrošina, ka tiek ievērotas valsts un Savienības tiesību aktos noteiktās prasības attiecībā uz kolektīvo atlaišanu un ka attiecīgais uzņēmums ir sniedzis saviem darba ņēmējiem atbilstošu palīdzību;

17. apstiprina šai rezolūcijai pievienoto lēmumu;

18. uzdod priekšsēdētājai parakstīt šo lēmumu kopā ar Padomes priekšsēdētāju un nodrošināt tā publicēšanu *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*;

19. uzdod priekšsēdētājai šo rezolūciju, kā arī tās pielikumu nosūtīt Padomei un Komisijai.

PIELIKUMS

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES LĒMUMS

par Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonda darbu zaudējušiem darba ņēmējiem izmantošanu saistībā ar Beļģijas iesniegto pieteikumu EGF/2024/001 BE/*Match-Smatch*

(Šā pielikuma teksts šeit nav iekļauts, jo tas atbilst galīgajam aktam – Lēmumam (ES) 2024/2854.)